Gemeente Harlingen

Beleidsplan Schuldhulpverlening 2026-2030

Voorwoord

Financiële problemen kunnen grote gevolgen hebben voor het dagelijks leven van inwoners. Ze veroorzaken stress en kunnen doorwerken op het gebied van gezondheid, wonen, werk en gezin. Daarom is het belangrijk dat inwoners tijdig weten waar zij terechtkunnen en passende ondersteuning ontvangen.

Met dit beleidsplan leggen we de koers vast voor de schuldhulpverlening in Harlingen voor de periode 2026-2030. We bouwen voort op de ontwikkeling die in 2025 is ingezet. Daarbij kiezen we voor een toegankelijke dienstverlening met aandacht voor preventie, vroegsignalering, persoonlijk contact en duurzame oplossingen.

Deze aanpak kunnen we niet alleen realiseren. Samenwerking tussen het Gebiedsteam, De Dienst Noardwest Fryslân, uitvoerende organisaties en maatschappelijke partners is noodzakelijk om inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen.

Met dit plan werken we aan schuldhulpverlening die inwoners perspectief biedt op financiële rust en een stabiele toekomst.

Paul Schoute
Wethouder gemeente Harlingen

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4
2. Van beleid 2018-2022 naar de koers 2026-2030 4
3. Schuldhulpverlening als onderdeel van financiële bestaanszekerheid 6
4. Wat merkt de inwoner hiervan? 7
5. Visie op schuldhulpverlening 7
6. Ambities 8
7. Doorontwikkeling schuldhulpverlening 9
8. Inrichting van de dienstverlening 12
9. Monitoring en sturing 15
10. Middelen en uitvoeringskracht 17
11. Van beleid naar uitvoering 19

Bijlagen

- **Bijlage A** - Opbouw van een schuldhulpverleningstraject (NVVK)
- **Bijlage B** - Bestuurlijke uitgangspunten basisdienstverlening schuldhulpverlening (samenvatting)
- **Bijlage C** – Belangrijke elementen van de landelijke basisdienstverlening schuldhulpverlening
- **Bijlage D** - Feiten en ontwikkelingen binnen de vroegsignalering en schuldhulpverlening in Harlingen
- **Bijlage E** - Verklarende woorden- en begrippenlijst

1. Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan schuldhulpverlening 2026-2030 van de gemeente Harlingen. Met dit plan geeft de gemeente richting aan de wijze waarop inwoners met financiële problemen de komende jaren worden ondersteund.

Schuldhulpverlening is een wettelijke gemeentelijke taak op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.
Financiële problemen kunnen grote gevolgen hebben voor het dagelijks leven en samenhangen met stress, gezondheidsproblemen en maatschappelijke uitval. Tijdige, toegankelijke en passende ondersteuning is daarom van groot belang.[1]

Harlingen bouwt met dit beleidsplan voort op de doorontwikkeling van de schuldhulpverlening die in 2025 is gestart. De ondersteuning wordt dichter bij de inwoner georganiseerd en het Gebiedsteam voert de regie over het gehele schuldhulpverleningstraject. De ervaringen uit de praktijk vormen de basis voor de verdere ontwikkeling van deze werkwijze.

Dit beleidsplan sluit aan bij het Strategisch Kader Sociaal Domein en het gemeentelijke beleid voor financiële bestaanszekerheid. Preventie, vroegsignalering van schulden, eigen regie, samenwerking en integrale ondersteuning vormen daarbij belangrijke uitgangspunten.

De omvang van de opgave en de relevante ontwikkelingen binnen de vroegsignalering en schuldhulpverlening in Harlingen zijn opgenomen in bijlage D.

2. Van beleid 2018-2022 naar de koers 2026-2030

De vorige beleidsperiode voor schuldhulpverlening was vastgelegd in de Dienstregeling Schuldhulpverlening 2018-2022 van De Dienst Noardwest Fryslân. In deze dienstregeling werd al ingezet op een integrale aanpak van financiële problemen, preventie en vroegsignalering, samenwerking met ketenpartners en het versterken van de financiële zelfredzaamheid van inwoners. Ook was het de ambitie om de intake voor schuldhulpverlening meer bij het Gebiedsteam te organiseren en meer samenhang aan te brengen tussen de verschillende onderdelen van het schuldhulpverleningstraject.

Na afloop van de beleidsperiode 2018-2022 bleef de bestaande inrichting van de schuldhulpverlening in stand. De Dienst Noardwest Fryslân vervulde hierin haar gemeentelijke taken en voor uitvoering van schuldhulpverlening werd in belangrijke mate gebruikgemaakt van Kredietbank Nederland (KBNL).
De beoogde lokale regie en verbinding met ondersteuning op andere leefgebieden kwamen binnen deze inrichting beperkt tot ontwikkeling. De wens om deze regie te versterken en ondersteuning dichter bij de inwoner te organiseren, vormde mede de aanleiding voor de doorontwikkeling die in 2025 met de pilot is ingezet.

[1] Zie onder meer Nibud, publicaties over financiële problemen en geldstress, en SchuldenLabNL, kennis over de maatschappelijke gevolgen van schulden.

Sinds deze beleidsperiode zijn zowel landelijk als lokaal belangrijke ontwikkelingen in gang gezet. De wettelijke vroegsignalering is verder ontwikkeld, de aandacht voor preventie en duurzame financiële stabiliteit is toegenomen en landelijk zijn afspraken gemaakt over de Basisdienstverlening Schuldhulpverlening. Ook is meer aandacht ontstaan voor de samenhang tussen financiële problemen en andere leefgebieden, zoals gezondheid, wonen, werk en participatie.

Wat nemen we mee?

De ervaringen uit de uitvoering in de afgelopen jaren geven een aantal aandachtspunten voor de verdere ontwikkeling van de schuldhulpverlening.

- **Een duidelijke toegang en regie zijn belangrijk.** De ondersteuning was over verschillende organisaties verdeeld. Dit kon leiden tot onduidelijkheid, meerdere overdrachtsmomenten en vertraging. Eén toegang en duidelijke regie zorgen voor meer samenhang en continuïteit in het traject.
- **Ondersteuning dichtbij de inwoner maakt een integrale aanpak beter mogelijk.** Door intake, stabilisatie en regie dichter bij het Gebiedsteam te organiseren, kunnen financiële problemen beter in samenhang met andere leefgebieden worden opgepakt.
- **Nazorg verdient een vaste plek in het traject.** In de eerdere inrichting was nazorg onvoldoende geborgd. Juist na het oplossen of stabiliseren van schulden is ondersteuning belangrijk om terugval te voorkomen.
- **Vroegtijdige ondersteuning wordt steeds belangrijker.** De ontwikkeling van het aantal signalen van betalingsachterstanden onderstreept het belang van vroegsignalering, preventie en voldoende capaciteit om inwoners tijdig te bereiken en te ondersteunen.

Naast deze lokale aandachtspunten is ook de landelijke koers voor schuldhulpverlening veranderd. Met de Basisdienstverlening Schuldhulpverlening wordt toegewerkt naar een toegankelijker en meer uniform aanbod, zodat inwoners ongeacht hun gemeente kunnen rekenen op een herkenbaar basisniveau van dienstverlening. De landelijke uitgangspunten sluiten aan bij de beweging die lokaal al is ingezet, onder andere op het gebied van laagdrempelige toegang, vroegsignalering, begeleiding en nazorg.

Deze lokale lessen en landelijke ontwikkelingen liggen mede ten grondslag aan de doorontwikkeling die in 2025 met de pilot is ingezet en aan de koers voor 2026–2030. De pilot loopt tot en met augustus 2027. Monitoring en evaluatie moeten uitwijzen in hoeverre de nieuwe werkwijze ook aantoonbaar tot betere resultaten voor inwoners leidt.

Met dit beleidsplan wordt deze ontwikkeling voortgezet. Ten opzichte van de vorige beleidsperiode ligt daarbij meer nadruk op:

- één toegang en één regisseur gedurende het traject;
- vroegsignalering en preventie als volwaardig onderdeel van de schuldhulpverlening;

- ondersteuning dichtbij de inwoner en vanuit een integrale benadering;
- duurzame financiële stabiliteit en het voorkomen van terugval;
- aansluiting bij de landelijke Basisdienstverlening Schuldhulpverlening;
- monitoring van bereik, doorlooptijden, resultaten en kwaliteit;
- het benutten van ervaringen uit de uitvoering om de dienstverlening verder te ontwikkelen.

De ervaringen en resultaten van de pilot worden gebruikt om te bepalen op welke wijze de werkwijze structureel kan worden ingericht. Daarmee bouwt de gemeente voort op eerdere beleidsdoelstellingen, waarbij de uitvoering wordt aangepast aan actuele landelijke ontwikkelingen en lokale ervaringen.

3. Schuldhulpverlening als onderdeel van financiële bestaanszekerheid

Schuldhulpverlening staat niet op zichzelf, maar is binnen het bredere beleid voor financiële bestaanszekerheid het specifieke instrument waarmee inwoners worden ondersteund bij het voorkomen en oplossen van schulden. In Harlingen werken we vanuit de ambitie dat alle inwoners financieel kunnen rondkomen en volwaardig kunnen meedoen in de samenleving. Schulden vormen een directe bedreiging voor deze bestaanszekerheid. Daarom wordt schuldhulpverlening niet alleen gezien als het oplossen van schulden, maar als onderdeel van een bredere aanpak gericht op:

- het voorkomen van financiële problemen;
- het bieden van snelle en toegankelijke ondersteuning;
- het versterken van de financiële zelfredzaamheid;
- het realiseren van duurzame oplossingen.

De gemeente werkt hierbij vanuit vier leidende principes:

- **Voorkomen** - vroegsignalering en preventie staan centraal;

- **Versnellen** - inwoners worden sneller geholpen;

- **Vereenvoudigen** - de toegang tot schuldhulpverlening is duidelijk en laagdrempelig;

- **Versterken -** er wordt gewerkt aan duurzame stabiliteit.

Deze principes vormen het kompas voor de inrichting van de schuldhulpverlening. Hiermee draagt de schuldhulpverlening bij aan de bredere doelstellingen van het sociaal domein, zoals het versterken van zelfredzaamheid, participatie en het voorkomen van zwaardere ondersteuning. De gemeente Harlingen onderschrijft de uitgangspunten van

de landelijke Basisdienstverlening. De belangrijkste elementen hiervan zijn in dit beleidsplan uitgewerkt. In bijlage C is opgenomen hoe de verschillende onderdelen van de Basisdienstverlening zijn vertaald naar de Harlinger werkwijze.

Verbinding met andere beleidsterreinen

Financiële problemen staan vaak niet op zichzelf. Daarom wordt bij de uitvoering van de schuldhulpverlening verbinding gelegd met andere beleidsterreinen binnen het sociaal domein. Dit geldt in het bijzonder voor het gemeentelijke beleid op het gebied van financiële bestaanszekerheid en minimaregelingen, wonen, gezondheid en jeugd.

De verbinding met het woonbeleid is onder andere zichtbaar in de vroegsignalering en de samenwerking met woningcorporaties bij betalingsachterstanden. De verbinding met het jongerenbeleid komt terug in de preventieve inzet op financiële vaardigheden en de overgang naar financiële zelfstandigheid rond de leeftijd van 18 jaar. Waar inwoners gebruik kunnen maken van inkomensondersteunende regelingen, wordt aangesloten bij het gemeentelijke minimabeleid.

Door deze beleidsterreinen met elkaar te verbinden kunnen financiële problemen eerder worden herkend en kan ondersteuning beter worden afgestemd op de totale situatie van inwoners.

4. Wat merkt de inwoner hiervan?

Voor inwoners betekent deze werkwijze dat ondersteuning bij schulden eenvoudiger, sneller en persoonlijker wordt. Deze werkwijze betekent concreet dat:

- inwoners beter weten waar zij terechtkunnen, omdat er één duidelijk toegangspunt is;
- inwoners sneller hulp krijgen, omdat signalen eerder worden opgepakt en minder overdrachtsmomenten nodig zijn;
- inwoners gedurende het traject één vast aanspreekpunt hebben, dat meedenkt en overzicht houdt;
- inwoners meer samenhang ervaren in de ondersteuning, omdat schulden, inkomen en andere leefgebieden integraal worden benaderd;
- inwoners niet alleen worden geholpen bij het oplossen van schulden, maar ook bij het voorkomen van nieuwe problemen.

Hiermee wordt schuldhulpverlening niet alleen effectiever, maar ook beter afgestemd op de leefwereld van inwoners en wordt bijgedragen aan het verminderen van stress en het versterken van de gezondheid en het welzijn van inwoners.

5. Visie op schuldhulpverlening

De gemeente Harlingen wil inwoners met financiële problemen tijdig en

passend ondersteunen. Daarbij staan preventie, vroegsignalering, één regisseur binnen het schuldhulpverleningstraject, een integrale benadering en duurzame financiële stabiliteit centraal. Ondersteuning wordt georganiseerd vanuit de leefwereld van inwoners, met aandacht voor de samenhang tussen financiën, gezondheid, werk, gezin en participatie.

De gemeente sluit hierbij aan bij de uitgangspunten van het Strategisch Kader Sociaal Domein, waarbij preventie, bestaanszekerheid, eigen regie, samenwerking en integrale ondersteuning centraal staan.

Waar nodig wordt samengewerkt met andere disciplines en organisaties, zodat inwoners ondersteuning ontvangen die aansluit bij hun totale situatie en leefwereld. Daarbij wordt uitgegaan van eigen mogelijkheden en wordt passende ondersteuning ingezet wanneer dat nodig is.

6. Ambities

De gemeente Harlingen wil inwoners ondersteunen bij het voorkomen en oplossen van financiële problemen. Schuldhulpverlening draagt daarmee niet alleen bij aan financiële stabiliteit, maar ook aan het versterken van bestaanszekerheid, gezondheid en maatschappelijke participatie.
De volgende ambities geven richting aan de verdere ontwikkeling van de schuldhulpverlening in de gemeente Harlingen:

6.1 Sneller in beeld, eerder helpen

Inwoners met financiële problemen worden eerder bereikt en sneller geholpen.
De gemeente zet hiervoor in op vroegsignalering, actieve benadering van inwoners na signalen van betalingsachterstanden en laagdrempelige toegang tot ondersteuning. Hierdoor kunnen problemen eerder worden gesignaleerd en wordt voorkomen dat schulden verder oplopen. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar jongeren die de leeftijd van 18 jaar bereiken. De gemeente zet in op het vergroten van financiële vaardigheden en bewustwording, zodat financiële problemen zoveel mogelijk worden voorkomen.

6.2 Van schulden oplossen naar duurzame stabiliteit

De inzet is gericht op het realiseren van duurzame financiële stabiliteit. Dit betekent dat naast het oplossen van schulden ook wordt ingezet op het voorkomen van terugval, waarbij wordt gekeken wat een inwoner nodig heeft om financieel stabiel te blijven.

6.3 Schulden en gezondheid in samenhang aanpakken

De gemeente erkent dat financiële problemen en gezondheid nauw met elkaar verbonden zijn. Langdurige financiële stress heeft aantoonbaar negatieve effecten op

zowel de fysieke als mentale gezondheid en beïnvloedt het vermogen van inwoners om regie te voeren over hun eigen situatie.[2]
Door integraal te werken wordt ingezet op het doorbreken van deze vicieuze cirkel en het versterken van het welzijn van inwoners. Daarbij wordt ook ingezet op het vergroten van vertrouwen en het verlagen van drempels om hulp te zoeken en te accepteren.

6.4 Versterken van financiële zelfredzaamheid

De gemeente ondersteunt inwoners bij het vergroten van hun financiële vaardigheden en zelfredzaamheid. Hierbij wordt aangesloten bij initiatieven op het gebied van financiële educatie, voorlichting en preventie, waarbij samenwerking wordt gezocht met onder andere onderwijs, maatschappelijke organisaties en ketenpartners. De komende periode wordt ingezet op het verder versterken van de aansluiting en samenwerking met het voorliggende veld, zodat inwoners eerder worden bereikt en waar nodig tijdig naar passende ondersteuning kunnen worden geleid. Hiermee wordt bijgedragen aan het voorkomen van problematische schulden en het versterken van de eigen regie van inwoners.

6.5 Leidende principes

Bij de uitvoering van de schuldhulpverlening werkt de gemeente vanuit een aantal leidende principes:

- één regisseur voor het schuldhulpverleningstraject en een integrale aanpak;
- toegankelijke en mensgerichte dienstverlening;
- ondersteuning dichtbij de inwoner;
- leren en doorontwikkelen.

7. Doorontwikkeling schuldhulpverlening

Vanaf 2025 is de gemeente gestart met een doorontwikkeling van de schuldhulpverlening. Aanleiding hiervoor was dat verschillende onderdelen van het traject bij meerdere organisaties waren belegd. Hierdoor konden inwoners te maken krijgen met meerdere overdrachtsmomenten en vertraging in de ondersteuning. In de nieuwe werkwijze staan eenvoud, nabijheid en één regisseur centraal.

Wat betekent deze werkwijze in de praktijk?

Met de invoering van de pilot is de werkwijze op een aantal wezenlijke punten anders ingericht.

[2] SchuldenLabNL, kennis en onderzoeken over geldstress, gezondheid; zie tevens Nibud, publicaties over geldstress en financieel gedrag.

In de werkwijze:

- melden inwoners zich via één toegangspunt, het Gebiedsteam;
- worden intake en stabilisatie uitgevoerd door het Gebiedsteam;
- ligt de regie over het gehele traject bij het Gebiedsteam;
- hebben inwoners één vast aanspreekpunt;
- wordt ondersteuning dichter bij de inwoner georganiseerd;
- is er meer ruimte voor maatwerk en inzet van verschillende partijen.

Hiermee is een belangrijke stap gezet naar een meer samenhangende en integrale aanpak van schuldhulpverlening.

Eerste ervaringen

De eerste ervaringen met de pilot laten zien dat minder overdrachtsmomenten nodig zijn en dat er meer ruimte is voor integrale samenwerking en maatwerk. Het gaat hierbij om eerste ervaringen uit de uitvoering; de pilot loopt tot en met augustus 2027 en wordt gedurende de looptijd verder gemonitord en geëvalueerd. Op basis daarvan kunnen conclusies worden getrokken over de werking van de nieuwe aanpak en de structurele inrichting na afloop van de pilot.

Koppeling met financiële bestaanszekerheid

De nieuwe werkwijze geeft concreet invulling aan de vier leidende principes uit hoofdstuk 3 door:

- eerder contact te leggen met inwoners (**voorkomen**);
- sneller te starten met ondersteuning (**versnellen**);
- te werken met één aanspreekpunt en één toegang (**vereenvoudigen**);
- te focussen op stabilisatie en nazorg (**versterken**).

Daarmee wordt schuldhulpverlening nadrukkelijk onderdeel van een bredere aanpak gericht op duurzame financiële stabiliteit.

Daarnaast wordt steeds meer zichtbaar dat financiële problematiek en gezondheid nauw met elkaar samenhangen. Door integraal te werken wordt ingezet op het verminderen van stress en het versterken van het welzijn van inwoners.

Samenwerking en rolverdeling

Binnen de pilot ‘Verbeterde aanpak oplossen schuldenproblematiek’ zijn afspraken gemaakt over samenwerking, rolverdeling en regievoering tussen het Gebiedsteam, De Dienst Noardwest Fryslân en uitvoerende partijen, zoals de Kredietbank Nederland en

andere gespecialiseerde partners. Deze afspraken vormen de basis voor de huidige werkwijze binnen de schuldhulpverlening.

Het Gebiedsteam

- voert intake en stabilisatie uit;
- stelt het plan van aanpak op;
- voert de regie over het gehele traject;
- is het vaste aanspreekpunt voor de inwoner;
- verzorgt nazorg.

De Dienst Noardwest Fryslân

De Dienst:

- toetst aanvragen aan de wettelijke kaders;
- geeft beschikkingen af;
- is verantwoordelijk voor bezwaar- en beroepsprocedures;
- adviseert waar nodig over de toepassing van wet- en regelgeving.

Uitvoerende partijen

Uitvoerende partijen, zoals de Kredietbank Nederland:

- voeren schuldregelingen uit;
- leveren specialistische ondersteuning;
- stemmen af met het Gebiedsteam over de voortgang.

Deze rolverdeling zorgt voor een balans tussen inhoudelijke regie en rechtmatigheid.

Doorontwikkeling

De pilot vormt de basis voor verdere ontwikkeling van de schuldhulpverlening in Harlingen. De komende periode wordt deze werkwijze verder doorontwikkeld, waarbij:

- ervaringen uit de praktijk worden benut;
- monitoring wordt ingezet om te sturen en te verbeteren;
- samenwerking met partners wordt versterkt;
- ruimte blijft voor maatwerk en innovatie.

De ambitie is om toe te groeien naar een werkwijze waarin schuldhulpverlening toegankelijk, integraal en effectief is ingericht. De resultaten van de pilot vormen de basis voor besluitvorming over de structurele inrichting.

8. Inrichting van de dienstverlening

De onderstaande inrichting beschrijft de werkwijze op hoofdlijnen en vormt het kader voor de uitvoering. De schuldhulpverlening in Harlingen is ingericht als een samenhangend proces, waarin inwoners vanaf het eerste contact tot en met nazorg worden begeleid. Het Gebiedsteam voert hierbij de regie over het gehele schuldhulpverleningstraject.

De ondersteuning bestaat uit vijf samenhangende fasen:

1. preventie en vroegsignalering;
2. aanmelding en intake;
3. stabilisatie;
4. oplossingen voor schulden;
5. nazorg.

8.1 Preventie en vroegsignalering

Het voorkomen van problematische schulden heeft prioriteit. De gemeente zet in op vroegsignalering om inwoners met beginnende betalingsachterstanden tijdig in beeld te krijgen.

De gemeente:

- ontvangt signalen van betalingsachterstanden van vaste lastenpartners;[3]
- benadert inwoners actief;
- biedt laagdrempelige ondersteuning, zoals informatie, advies of een quick fix;
- werkt samen met partners zoals woningcorporaties, zorgverzekeraars en welzijnsorganisaties.

Door vroegtijdig contact te leggen, wordt voorkomen dat schulden zich opstapelen en zwaardere problematiek ontstaat.

Naast vroegsignalering zet de gemeente in op het versterken van preventieve ondersteuning.

Hierbij wordt onder andere gedacht aan:

- het bieden van laagdrempelige ondersteuning en persoonlijk financieel advies;
- het versterken van financiële vaardigheden van inwoners;
- gerichte voorlichting aan jongeren, bijvoorbeeld rondom de overgang naar 18 jaar;
- samenwerking met onderwijs, welzijn en andere partners.

[3] Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening, bepalingen over vroegsignalering en gegevensverstrekking door vaste lastenpartners.

Daarnaast wordt aangesloten bij initiatieven binnen de sociale basis die bijdragen aan financiële zelfredzaamheid, zoals ondersteuning bij administratieve vragen, het versterken van digitale vaardigheden en voorlichting aan specifieke doelgroepen.

Door te investeren in preventie wordt ingezet op het voorkomen van financiële problematiek en het vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners.
De gemeente heeft daarbij oog voor het feit dat inwoners drempels kunnen ervaren bij het zoeken en accepteren van hulp. Financiële problemen gaan vaak gepaard met stress en onzekerheid, wat het tijdig vragen om ondersteuning kan bemoeilijken. Daarom wordt ingezet op een laagdrempelige en persoonlijke benadering, waarbij actief contact wordt gezocht met inwoners.

8.2 Aanmelding en intake

Inwoners kunnen zich melden via het Gebiedsteam, dat fungeert als centraal toegangspunt.

Na aanmelding:

- wordt beoordeeld of sprake is van een crisissituatie;
- vindt bij een crisissituatie uiterlijk binnen drie werkdagen een eerste gesprek plaats en wordt waar nodig direct actie ondernomen;
- vindt in overige situaties zo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen vier weken na de hulpvraag een eerste gesprek plaats;
- wordt de financiële en persoonlijke situatie in kaart gebracht;
- wordt samen met de inwoner een plan van aanpak opgesteld.

De intake is gericht op het verkrijgen van inzicht en het bepalen van de meest passende ondersteuning.

Ondernemers

Ook ondernemers met financiële problemen kunnen een beroep doen op schuldhulpverlening. Bij ondernemers kunnen zakelijke en privéfinanciën met elkaar verweven zijn en kan specifieke kennis nodig zijn om de financiële situatie en mogelijkheden goed in beeld te brengen.

Ondernemers met financiële problemen kunnen zich eveneens melden bij het Gebiedsteam. Vanuit de intake wordt beoordeeld welke ondersteuning passend is en of inzet van gespecialiseerde dienstverlening nodig is. Waar nodig wordt samengewerkt met partijen die beschikken over specifieke deskundigheid op het gebied van schulden en ondernemerschap, waaronder Bureau Zelfstandigen Fryslân (BZF).

De gemeente zet daarnaast in op het beter bereiken van ondernemers met financiële problemen, zodat ook bij deze doelgroep problemen zo vroeg mogelijk worden gesignaleerd en passende ondersteuning kan worden ingezet.

8.3 Stabilisatie

In de stabilisatiefase wordt gewerkt aan het creëren van rust, overzicht en financiële stabiliteit. Dit betekent dat:

- inkomsten en uitgaven in balans worden gebracht;
- noodzakelijke voorzieningen en regelingen worden aangevraagd;
- nieuwe schulden worden voorkomen;
- waar nodig aanvullende ondersteuning wordt ingezet.

Het doel van deze fase is het leggen van een stabiele basis voor verdere stappen richting een duurzame oplossing.

Waar passend kan een sociale lening worden ingezet om financiële problemen op te lossen of te voorkomen. De inzet hiervan vindt plaats binnen de daarvoor geldende kaders en uitvoeringsafspraken.

8.4 Oplossingen voor schulden

Wanneer sprake is van problematische schulden wordt gezocht naar een passende en duurzame oplossing. Afhankelijk van de situatie kan worden gekozen voor:

- een minnelijke schuldregeling;
- een saneringskrediet;
- schuldbemiddeling;
- een alternatief traject met betalingsregelingen;
- doorverwijzing naar de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen (WSNP).

De keuze voor de oplossing wordt vastgelegd in het plan van aanpak en afgestemd met de inwoner en betrokken partners.

Door de verbreding van uitvoerende partijen is meer maatwerk mogelijk en kan sneller een passende oplossing worden ingezet.

8.5 Nazorg

Nazorg is een essentieel onderdeel van de schuldhulpverlening en is gericht op het voorkomen van terugval.

De gemeente:

- onderhoudt contact met de inwoner na afronding van het traject;
- ondersteunt bij het versterken van financiële vaardigheden;
- zet waar nodig aanvullende ondersteuning in.

Nazorg draagt bij aan duurzame financiële stabiliteit en zelfredzaamheid.

9. Monitoring en sturing

Om de kwaliteit van de schuldhulpverlening te waarborgen en de effecten van de werkwijze inzichtelijk te maken, wordt de uitvoering structureel gemonitord.
De gemeente werkt met een kernset van indicatoren die inzicht geven in zowel bereik, doorlooptijd als effectiviteit. Monitoring wordt niet alleen ingezet voor verantwoording, maar ook als instrument om tijdig bij te sturen en de dienstverlening continu te verbeteren.

9.1 Indicatoren

De monitoring richt zich onder andere op de volgende thema's:

Bereik en toegang

- aantal meldingen vroegsignalering;
- aantal aanmeldingen schuldhulpverlening;
- bereik van inwoners na signalen.

Snelheid en doorlooptijd

- tijd tussen signaal en eerste contact;
- tijd tot intake;
- totale doorlooptijd van trajecten.

Resultaten

- aantal gestarte trajecten;
- aantal succesvolle schuldregelingen;
- uitstroom naar duurzame oplossingen;
- aantal voortijdig beëindigde trajecten;
- redenen uitval of beëindiging.

Kwaliteit en effect

- klanttevredenheid;
- ervaringen van professionals;
- mate van terugval na afronding.

Sturing op resultaten

De indicatoren worden gedurende de beleidsperiode verder uitgewerkt tot een beperkte set kernindicatoren waarop periodiek wordt gestuurd. Waar voldoende betrouwbare gegevens beschikbaar zijn, worden daarbij streefwaarden bepaald. In de eerste periode

wordt tevens gewerkt aan het verbeteren van registratie en het bepalen van een bruikbare uitgangssituatie.
Bij de verdere uitwerking wordt in ieder geval gekeken naar:

- het bereik van inwoners na een vroegsignaal;
- de snelheid waarmee inwoners na aanmelding worden geholpen;
- de mate waarin trajecten leiden tot een duurzame oplossing;
- terugval na afronding van een traject;
- de ervaringen van inwoners met de dienstverlening.

De uitkomsten worden gebruikt om ontwikkelingen te volgen, resultaten te beoordelen en waar nodig bij te sturen.

9.2 Landelijke monitoring: Data Delen Armoede en Schulden (DDAS)

De beschikbare landelijke gegevens over de periode 1 januari 2025 tot en met 30 juni 2025 sluiten nog niet volledig aan op de situatie in Harlingen. Dit vraagt om nadere duiding en afstemming over de wijze waarop gegevens in deze periode zijn geregistreerd en aangeleverd.

De gemeente stemt hierover af met De Dienst Noardwest Fryslân. Daarbij wordt gekeken naar de verantwoordelijkheden binnen de gegevensaanlevering, de inrichting van het proces en de volledigheid van de gegevens. De gemeente blijft verantwoordelijk voor beleidsmatige sturing en verantwoording.

Door de wijziging van de werkwijze en de verschuiving van taken naar het Gebiedsteam is een goede inrichting van registratie en gegevensaanlevering extra belangrijk. De registratie binnen de pilot sluit nog niet volledig aan op de landelijke DDAS-standaarden.

Voor de korte termijn werken de gemeente en De Dienst aan een werkbare oplossing. Voor de langere termijn worden registratie, verantwoordelijkheden en gegevensaanlevering structureel ingericht als onderdeel van de doorontwikkeling van de schuldhulpverlening.

9.3 Lerende aanpak

De gemeente werkt als lerende organisatie en gebruikt monitoring niet alleen om te verantwoorden, maar vooral om te verbeteren.

Dit betekent dat:

- resultaten periodiek worden geëvalueerd;
- ervaringen van inwoners en uitvoerende professionals worden opgehaald via evaluaties en signalen uit de praktijk;
- waar nodig wordt bijgestuurd in werkwijze en samenwerking.

Monitoring, evaluatie en ervaringen uit de praktijk worden benut om de schuldhulpverlening voortdurend te verbeteren en waar nodig aan te passen aan nieuwe ontwikkelingen.

Evaluatie beleidsplan

In 2028 vindt een tussentijdse evaluatie van dit beleidsplan plaats. Hierbij wordt gekeken naar de voortgang van de ambities, de ontwikkeling van de kernindicatoren, de ervaringen van inwoners en professionals en de structurele inrichting van de schuldhulpverlening.

De gemeenteraad wordt over de uitkomsten geïnformeerd. Waar mogelijk wordt hierbij aangesloten bij de reguliere planning- en controlcyclus. Indien de resultaten of ontwikkelingen daar aanleiding toe geven, kan het beleid tussentijds worden bijgesteld.

10. Middelen en uitvoeringskracht

De doorontwikkeling van de schuldhulpverlening vraagt om voldoende en stabiele uitvoeringscapaciteit. De eerste ervaringen met de huidige werkwijze binnen de pilot laten zien dat:

- eerder contact met inwoners leidt tot meer hulpvragen;
- integrale begeleiding meer tijd en inzet vraagt;
- nazorg en preventie essentieel zijn voor duurzame resultaten.

De uitvoering van schuldhulpverlening wordt gefinancierd vanuit gemeentelijke middelen en bijdragen aan de Gemeenschappelijke Regeling De Dienst Noardwest Fryslân. De doorontwikkeling zoals ingezet binnen de schuldhulpverlening is daarnaast ondersteund met tijdelijke rijksmiddelen. De resultaten van de pilot ‘Verbeterde aanpak oplossen schuldenproblematiek’ vormen een belangrijke bouwsteen voor de besluitvorming over de structurele inrichting en financiering van de schuldhulpverlening na afloop van de pilot.

10.1 Capaciteit en groei

De doorontwikkeling van de schuldhulpverlening, waarbij de regie en een groter deel van de uitvoering bij het Gebiedsteam zijn belegd, vraagt om voldoende uitvoeringscapaciteit. Binnen de pilot worden aanmelding, intake en stabilisatie binnen het Gebiedsteam uitgevoerd en wordt het traject integraal begeleid. Dit leidt tot een intensievere inzet per inwoner en vraagt om voldoende capaciteit binnen het Gebiedsteam.

De gemeente:

- houdt rekening met groei van het aantal trajecten;
- monitort de belasting van het Gebiedsteam;
- kijkt waar nodig naar aanpassing van capaciteit en inzet.

De benodigde capaciteit wordt periodiek beoordeeld op basis van instroom, werkbelasting en resultaten van de pilot.

10.2 Investeren in preventie

Door te investeren in vroegsignalering en preventie kunnen zwaardere en duurdere vormen van ondersteuning worden voorkomen. Preventieve inzet draagt bij aan lagere maatschappelijke kosten, betere resultaten voor inwoners en minder druk op specialistische voorzieningen. De concrete invulling van preventieve activiteiten is beschreven in paragraaf 8.1.

10.3 Structurele en financiële borging

Om de ingezette ontwikkeling voort te zetten, gebruikt de gemeente de resultaten van de pilot als basis voor de besluitvorming over de structurele inrichting en financiering van de schuldhulpverlening.

Daarbij worden betrokken:

- de benodigde personele en organisatorische capaciteit binnen het Gebiedsteam;
- de ontwikkeling van de instroom, werkvoorraad en werkbelasting;
- de resultaten van de werkwijze voor inwoners;
- de inzet en kosten van uitvoerende partijen;
- de inrichting van registratie, monitoring en gegevensaanlevering.

De pilot en de tijdelijke financiering lopen tot en met augustus 2027. Daarom worden tussentijdse resultaten tijdig betrokken bij de planning- en controlcyclus, zodat vóór afloop van de pilot besluitvorming kan plaatsvinden over eventuele borging. De uitkomsten worden vertaald naar een concreet voorstel voor capaciteit, middelen en organisatie van de schuldhulpverlening.

10.4 Risico’s en randvoorwaarden

De verdere ontwikkeling van de schuldhulpverlening is afhankelijk van een aantal randvoorwaarden. Daarbij zijn ook risico's aanwezig die van invloed kunnen zijn op de uitvoering en het realiseren van de ambities uit dit beleidsplan.

Belangrijke aandachtspunten zijn:

- Uitvoeringscapaciteit. Een groei van het aantal hulpvragen en een intensievere begeleiding kunnen leiden tot extra druk op de beschikbare capaciteit binnen het Gebiedsteam.
- Tijdelijke financiering. Een deel van de doorontwikkeling is mogelijk gemaakt met tijdelijke rijksmiddelen. Voor structurele voortzetting is tijdige besluitvorming over capaciteit en middelen noodzakelijk.

- Ontwikkeling van de instroom. Door vroegsignalering, een laagdrempelige toegang en grotere bekendheid van de ondersteuning kunnen meer inwoners in beeld komen.
- Registratie en monitoring. Betrouwbare en volledige gegevens zijn noodzakelijk om resultaten te kunnen volgen en gericht te kunnen sturen. De aansluiting op DDAS vraagt nog verdere ontwikkeling.
- Samenwerking in de keten. Een integraal schuldhulpverleningstraject vraagt om heldere afspraken en goede samenwerking tussen het Gebiedsteam, De Dienst en uitvoerende en maatschappelijke partners.

Deze risico's worden gevolgd via monitoring, de evaluatie van de pilot en de reguliere planning- en controlcyclus. Waar ontwikkelingen daar aanleiding toe geven, worden maatregelen voorgesteld of wordt de uitvoering bijgesteld.

11. Van beleid naar uitvoering

De uitvoering van dit beleidsplan sluit aan op de werkwijze zoals ontwikkeld binnen de pilot ‘Verbeterde aanpak oplossen schuldenproblematiek’.
Het werkproces dat binnen deze pilot is ontwikkeld, vormt de basis voor de dagelijkse uitvoering van de schuldhulpverlening in Harlingen. De gemeente bouwt voort op deze werkwijze en gebruikt praktijkervaringen, monitoring en evaluatie om de uitvoering verder te verbeteren. Het werkproces en de samenwerkingsafspraken worden waar nodig geactualiseerd. De nadere uitwerking van de uitvoering vindt plaats in het werkproces schuldhulpverlening en in de samenwerkingsafspraken met de betrokken uitvoerende partijen. Hierin worden onder meer rollen, verantwoordelijkheden, werkafspraken, termijnen en kwaliteitsafspraken verder geconcretiseerd. Zo blijven beleid en uitvoering met elkaar verbonden en kan de dienstverlening inspelen op nieuwe ontwikkelingen.

Bij dit beleidsplan horen vijf bijlagen. Hierin zijn landelijke kaders, relevante achtergrondinformatie, de ontwikkelingen binnen de gemeente Harlingen en een verklarende begrippenlijst opgenomen. De bijlagen ondersteunen de onderbouwing en uitvoering van het beleid en dienen als naslagwerk bij dit beleidsplan.

Bijlagen

Bij dit beleidsplan horen de volgende bijlagen:

- **Bijlage A** - Opbouw van een schuldhulpverleningstraject (NVVK)
- **Bijlage B** - Bestuurlijke uitgangspunten basisdienstverlening (samenvatting)
- **Bijlage C** - Belangrijke elementen van de landelijke basisdienstverlening schuldhulpverlening
- **Bijlage D** - Feiten en ontwikkelingen binnen de vroegsignalering en schuldhulpverlening in Harlingen

- **Bijlage E** - Verklarende woorden- en begrippenlijst

Bijlage A - Opbouw van een schuldhulpverleningstraject (NVVK)

Fase	Doel	Voorbeelden
1. Aanmelding en intake	In kaart brengen van de financiële situatie en hulpvraag.	Aanmelding, intakegesprek, inventarisatie van inkomsten, uitgaven, schulden en leefgebieden.
2. Stabilisatie	Rust creëren en verdere schulden voorkomen.	Budgetbeheer, betalingsafspraken, inkomensondersteuning, oplossen van crisissituaties.
3. Oplossing	Toewerken naar een duurzame oplossing voor de schulden.	Minnelijke schuldregeling, saneringskrediet, schuldbemiddeling of - indien nodig - WSNP.
4. Nazorg	Voorkomen dat nieuwe schulden ontstaan.	Evaluatie, coaching, financiële zelfredzaamheid en waar nodig vervolgondersteuning.

De gemeente Harlingen sluit met haar dienstverlening aan bij deze landelijk gehanteerde fasering. De invulling kan per inwoner verschillen en is afhankelijk van de persoonlijke situatie. Binnen de pilot ‘Verbeterde aanpak oplossen schuldenproblematiek’ voert het Gebiedsteam de regie over het gehele schuldhulpverleningstraject en blijft het één vast aanspreekpunt voor de inwoner.

Bijlage B - Bestuurlijke uitgangspunten basisdienstverlening

De gemeente Harlingen sluit aan bij de landelijke bestuurlijke afspraken over de basisdienstverlening schuldhulpverlening. De belangrijkste uitgangspunten zijn:

Uitgangspunt	Betekenis voor Harlingen
In contact	Laagdrempelige toegang tot schuldhulpverlening.
In gesprek	Persoonlijke intake en brede uitvraag.
Rust en overzicht	Stabiliseren van de financiële situatie.
Perspectief	Toewerken naar een duurzame oplossing.
Nazorg	Voorkomen van terugval.

Bron: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, VNG, Divosa en NVVK. *Bestuurlijke afspraken basisdienstverlening schuldhulpverlening.*

Bijlage C – Belangrijke elementen van de landelijke basisdienstverlening schuldhulpverlening

Onderstaand zijn enkele voor Harlingen belangrijke elementen van de landelijke Basisdienstverlening Schuldhulpverlening weergegeven en gekoppeld aan de Harlinger werkwijze.

Onderdeel Basisdienstverlening	Uitwerking in Harlingen	Verwijzing
Toegankelijke toegang	Eén toegang via het Gebiedsteam	§ 8.2

Vroegsignalering	Actieve opvolging van signalen en persoonlijk contact	§ 8.1
Integrale aanpak	Schuldhulpverlening in samenhang met andere leefgebieden	§ 3 en § 5
Eén regisseur	Regie bij het Gebiedsteam gedurende het gehele schuldhulpverleningstraject, met één vast aanspreekpunt voor de inwoner.	§ 7 en § 8
Passende ondersteuning	Maatwerk, schuldbemiddeling, saneringskrediet en andere oplossingen	§ 8.3 en § 8.4
Nazorg	Nazorg om terugval te voorkomen	§ 8.5
Monitoring en kwaliteit	Indicatoren, DDAS en lerende aanpak	§ 9
Samenwerking	De Dienst, maatschappelijke partners en overige ketenpartners	§ 7 en § 8

Bijlage D - Feiten en ontwikkelingen binnen de vroegsignalering en schuldhulpverlening in Harlingen

1. Inleiding

De schuldhulpverlening bevindt zich zowel landelijk als lokaal in ontwikkeling. De gemeente Harlingen ziet dat financiële problematiek steeds vaker samenhangt met vraagstukken op andere leefgebieden, zoals gezondheid, werk, wonen en participatie. Om de dienstverlening goed aan te laten sluiten bij de behoeften van inwoners volgt de gemeente ontwikkelingen binnen de vroegsignalering en de schuldhulpverlening actief. Deze bijlage geeft een overzicht van relevante trends en ontwikkelingen die mede aanleiding zijn voor de keuzes in dit beleidsplan.

2. Ontwikkelingen binnen de schuldhulpverlening

De beschikbare gegevens uit de gemeentelijke schuldhulpverlening en de Divosa-monitor laten zien dat de aard van de ondersteuning in de afgelopen jaren is veranderd.

Zichtbare ontwikkelingen zijn:

- een afname van traditioneel budgetbeheer;
- een toename van budgethulp en budgetcoaching;
- een grotere nadruk op preventie en vroegtijdige ondersteuning;
- een verschuiving van zwaardere naar lichtere vormen van ondersteuning;
- een afname van het aantal trajecten richting wettelijke schuldsanering (Wsnp);
- een hernieuwde inzet van sociale leningen en saneringskredieten als instrument binnen de schuldhulpverlening.

Deze ontwikkelingen sluiten aan bij landelijke trends waarbij steeds meer wordt ingezet op het voorkomen van problematische schulden, het versterken van financiële zelfredzaamheid en het bieden van passende ondersteuning dichtbij de inwoner.

3. Ontwikkelingen binnen de vroegsignalering

Vroegsignalering vormt een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke aanpak om problematische schulden te voorkomen en inwoners eerder te bereiken. Uit de Divosa Monitor Vroegsignalering 2025 blijkt dat Harlingen gemiddeld 5,9 vroegsignalen per 1.000 inwoners per maand ontvangt. Dit ligt boven het landelijk gemiddelde van 4,9 signalen.

In 2025 wordt ongeveer 70% van de ontvangen signalen actief opgepakt. Bij bijna één derde van de signalen komt daadwerkelijk contact met een inwoner tot stand.

Daarnaast blijkt dat een groot deel van de signalen bestaat uit herhaalde betalingsachterstanden. Dit bevestigt het belang van een actieve opvolging van signalen en een integrale samenwerking tussen betrokken partners.

4. Landelijke ontwikkelingen

Sinds 1 januari 2025 kunnen gemeenten en schuldhulporganisaties via DDAS gegevens over schuldhulpverleningstrajecten aanleveren bij het CBS. DDAS wordt verder ontwikkeld en uitgebreid met gegevens over vroegsignalering. Hiermee ontstaat steeds meer inzicht in de resultaten van vroegsignalering en schuldhulpverlening en kunnen gemeenten hun dienstverlening verder verbeteren.

5. Betekenis voor Harlingen

De beschreven ontwikkelingen bevestigen de keuze van de gemeente Harlingen voor:

- één toegang tot ondersteuning;
- één regisseur gedurende het traject;
- een sterke inzet op preventie en vroegsignalering;
- integrale ondersteuning vanuit de leefwereld van inwoners;
- samenwerking tussen het Gebiedsteam, De Dienst en gespecialiseerde partners;
- aandacht voor nazorg en duurzame financiële stabiliteit.

Deze ontwikkelingen bevestigen de koers die de gemeente Harlingen met dit beleidsplan kiest voor de periode 2026-2030.

6. Bronnen

- Divosa Monitor Vroegsignalering 2025
- Managementinformatie Kredietbank Nederland (KBNL)
- Gemeente Harlingen (registraties en pilotmonitor)
- NVVK
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Bijlage E - Verklarende woorden- en begrippenlijst

Wgs	Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. De wet geeft de kaders aan voor de uitvoering van schuldhulpverlening als taak van de gemeente.
Bgs	Het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening is een verdere uitwerking van de wet. Hierin staan onder andere uitgewerkte kaders voor de vroegsignalering en de afkoelingsperiode.
NVVK	De NVVK is de belangrijkste branchevereniging voor schuldhulpverlening, sociaal bankieren, budgetbeheer en beschermingsbewind. De volledige naam van de vereniging is *'NVVK, vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren'.* De afkorting NVVK staat (van oudsher) voor Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet.
Problematische schuldsituatie	Een problematische schuldsituatie is een situatie waarin redelijkerwijs is te voorzien dat een inwoner zijn of haar schulden niet kan blijven betalen. Zonder schuldhulpverlening of een andere passende voorziening is er geen uitzicht op een duurzame oplossing van de schulden.
Wsnp	Wsnp (Wet schuldsanering natuurlijke personen): Wsnp is een wijze van schuldsanering die door de rechter wordt toegekend. Voordat Wsnp wordt toegekend, moet eerst op minnelijke wijze een poging zijn gedaan de schulden te saneren.
Schuldbemiddeling	Schuldbemiddeling is een vorm van minnelijke schuldregeling waarbij gedurende maximaal 18 maanden de afloscapaciteit van de inwoner wordt ingezet voor de schuldeisers. De uiteindelijke aflossing is afhankelijk van de financiële situatie gedurende de looptijd. Wanneer aan de voorwaarden van de regeling is voldaan, verlenen de schuldeisers aan het einde van de regeling kwijting voor het resterende deel van de schulden.
Herfinanciering	Schuldenregeling waarbij voor het totaal aan schulden een lening wordt verstrekt. Er blijft nog één schuld (lening) over

Minnelijke schuldregeling natuurlijke personen (Msnp)	Msnp - Minnelijke schuldregeling natuurlijke personen. Een schuldregeling waarbij zonder tussenkomst van de rechter wordt geprobeerd met schuldeisers tot een akkoord te komen. Wanneer een minnelijke oplossing niet tot stand komt, kan onder voorwaarden toelating tot de Wsnp worden verzocht
Dwangakkoord	Wanneer enkele schuldeisers niet willen meewerken aan een Minnelijke Schuldregeling (MSNP) bestaat de mogelijkheid van het dwangakkoord. De schuldenaar kan de rechtbank verzoeken om de weigerende schuldeiser(s) te dwingen om in te stemmen met het aanbod
Saneringskrediet	Lening waarbij een kredietbank in één keer alle vorderingen van de schuldeisers afkoopt tegen een percentage van de oorspronkelijke vordering (sanering). De hulpvrager lost de restschuld af aan de kredietverstrekker tegen finale kwijting
VTLB	Vrij Te Laten Bedrag. Dit is het bedrag dat mensen tijdens een schuldregeling overhouden en waarmee zij kunnen voorzien in de betaling van de vaste lasten en de kosten van levensonderhoud. Het bedrag wordt berekend volgens de Recofa-rekenmethode
Recofa	Recofa is het landelijk overlegorgaan van rechters-commissaris in procedures betreffende faillissementen, wettelijke schuldsaneringstrajecten (Wsnp) en surseances van betaling. Dit overlegorgaan bepaalt de rekenmethode om het VTLB in de minnelijke schuldregeling te berekenen
Beschermingsbewind	Beschermingsbewind (of onderbewindstelling van goederen) is het behartigen van de financiële belangen van mensen die dat door een beperking (tijdelijk) zelf niet kunnen of die problematische schulden hebben. De rechter stelt beschermingsbewind in op aanvraag van iemand zelf of van bijvoorbeeld een partner of familielid. Schuldenbewind kan ook worden aangevraagd door de gemeente
Budgetbeheer	Budgetbeheer is het toezien op iemands inkomsten en het verrichten van betalingen, al dan niet als onderdeel van schuldhulpverlening. Wordt ook wel inkomensbeheer genoemd

Budgetcoaching	Een vorm van hulp bij financiële en administratieve taken waarbij cliënt zelf alle werkzaamheden uitvoert, maar wel steun heeft van een professional
Vroegsignalering	Vroegsignalering houdt in dat bepaalde bedrijven en instanties de gemeente waarschuwen als zij zien dat hun klanten de rekening niet kunnen betalen. Als er een achterstand ontstaat in de betaling, doen deze partijen een melding hiervan bij de gemeente
Afkoelingsperiode / moratorium	Moratorium is er in twee varianten: smal en breed. Breed moratorium wordt ook wel afkoelingsperiode genoemd. Het is een vorm van schuldenrust, die ingezet kan worden om toe te werken naar een goede oplossing. Beide vormen van dit moratorium hebben een flink aantal voorwaarden waaraan moet worden voldaan om hiervoor in aanmerking te komen